LIIKENNEYMPÄRISTÖYHDISTYS RY

---

**LAUSUNTO EDUSKUNNAN VALTIOVARAINVALIOKUNNALLE JA VEROJAOSTOLLE KANSALAISALOITTEESEEN 2.5.2019 MATKAKOHTAISESTA LENTOVEROSTA SEKÄ VEROTUS LENTOLIIKENTEEN PÄÄSTÖ OHJAUKSESSA 25.2.2022 TUTKIMUKSEN KÄSITTELYISSÄ HUOMIOITAVIKSI**

Todettakoon aluksi, että kyseisen tutkimuksen mukaan vaikutukset erilaisista lentoliikenteen veroista olisivat vähäisiä, mutta kyllä käytännössä merkityksellisintä on se, minkä tasoisia verot olisivat. **Joten mitä enemmän lentoliikennettä verotettaisiin, sen enemmän se vähentäisi lentämistä ja samalla päästöjä sekä öljyn käyttöä.**

***Matkakohtainen lentovero***

**Kansalaisaloite matkakohtaisesta lentoverosta on jätetty jo yli 2 vuotta sitten eduskunnalle,** mutta sen käsittely on edelleen kesken eduskunnassa, vaikka hallitus on nimennyt ilmastoasiat yhdeksi tärkeimmiksi asioiksi!

**On erityisen ristiriitaista,** että maailman kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa harjoittava Suomi ei ole lentoliikenteen verotuksessa seurannut edes muita EU-maita, joista **mm. Saksa, Ranska, Iso-Britania, Italia, Portugali, Hollanti, Norja, Ruotsi, jne.. sekä monet muut ovat ottaneet jo kauan sitten pienen matkakohtaisen lentoveron käyttöön.** Joten tämä ympäristölinjauksille ja kansantaloudelle vahingollisen **lentomatkailun suosiminen edelleenkin verottomuudella, on kauhistuttavaa ja käsittämätöntä.** Koskaan aiemmin ei ole ollut mitään niin huonoa asiaa tai kohdetta, kuin po. lentomatkailu, johon kansalaiset haluavat lisää veroja!

Suuresti vajaa ja velkainen valtion talous tarvitsee lisää verotuloja, ja esim. ennen koronaa **26 miljoonasta Suomesta vuosittain tehdyistä lentomatkasta jokainen 10 € tuottaisi 260 miljoonaa, ja 100 euroa matkaa kohden tuottaisi jo peräti 2600 miljoonaa euroa vuosittain jne...!**

Joten yksistään jo matkakohtaiset verotkin olisivat hyvin suurituottoisia niiden tasosta riippumatta, ja **Suomi suurena kauttakulkumaana, voisi saada lentoliikenteeltä veroina valtavat verotuotot, paljolti myös ulkomaalaisten maksamina!**

***Tilanne on nopeasti muuttunut***

**Nyt pyritään kiivaasti vähentämään öljyn käyttöä,** mutta paljon polttoainetta tuhlaavaan ja runsaasti lukuisia päästöjä aiheuttavaan vähemmän tärkeään lentelyyn maailman ääriin edelleenkin houkutellaan täydellisellä verottomuudella. Lentoliikenteeseen ei v**ieläkään ole edes esitetty mitään konkreettista veroja tai maksuja, vaikka välttämättömälle elintärkeälle tieliikenteellemme on vieläkin lisätty veroja ja yksin tieliikenteen polttoaineiden hinnoista vieläkin suurin osa on veroja, vaikka niiden hinnat ovat noin kaksinkertaistuneet viime aikoina.!**

***Saavutettavuus ja tarpeellinen lentoliikenne***

**Suomen vähäinen sisäinen lentely ja sen tukeminen tarvittaessa on vähämerkityksellistä ja eri asia kuin valtava ulkomaanmatkailu, joka on taloudellemme vahingollista.**

Lentoliikenteen merkitystä on yleensä perusteltu Suomen sijainnilla. Vaikka kaukomatkojen kauttakulkulennot Venäjän yli ovat toistaiseksi loppuneet, välttämätön tarvittava liikenne Suomeen tulee aina hoidetuksi, ja todellisuudessa vain hyvin pieni osa aiemmin olleesta lentoliikenteestä on millekään maalle ollut välttämätöntä. **Koronan aikana ollut lentämisen määrä, lienee lähellä välttämätöntä tarvetta.** Valtaosa Suomesta sekä kaikkialta muualtakin tapahtuvasta lentoliikenteestä onkin vähemmän tärkeää vapaa-ajan matkailua maailman ääriin, **ja eihän verotus estä lentelyä.**

Korona-aika on opettanut hyödyntämään tehokkaammin nykyaikaisia tiedonsiirtovälineitä, joilla asiat hoidetaan kaikkialle maapallolla

sekunneissa, ja ilman kuluja. **Joten tästä eteenpäin yhä on vähemmän todellista tarvetta kiivaaseen lentelyyn.** Tietysti asioiden hoidossa myös henkilökohtaisia kontaktejakin tarvitaan, ja osa tavarakuljetuksista on kiireellisiä, jotka on järkevää hoitaa lentokuljetuksina.

***Hinnan merkitys lentoliikenteen määrään ja kotimaan talouteen***

Koska välttämättömien lentokuljetusten ja lentomatkojen tarve on vähäistä, lentomatkojen hinnalla ei ole merkitystä asioiden hoitamiselle, eikä minkään toimialan toiminnalle tai kannattavuudelle. Sen sijaan v**erottomuudella ylihalvaksi tehty lentoliikenne kannustaa aina vaan enemmän siirtämään teollisuutta ja tuotantoa Suomesta ja muista EU-maista kaukomaihin!**

**Verotus ei estä matkustamista tai tarpeellisia kuljetuksia, mutta verotus ohjaa kyllä verotuksen tason suhteessa, vähemmän kiireellistä rahtia pois lentokuljetuksista, sekä vähentää sellaista liikennettä, joka ei ole välttämätöntä. Hinta tietysti on aina suurimerkityksellisin tekijä** vaihtoehtojen valinnoissa erityisesti silloin, kun kyseessä ei ole välttämättömyyshyödyke.

**Jatkuvasti toistuva vapa-ajan lentely ja lomamatkailu kaukomaille maailman ääriin ei todella kenellekään ole välttämätöntä,** ja juuri niistä vähemmän tärkeistä matkoistahan lentoliikenne lähes täysin kaikkialla muodostuu! **Onkin käsittämätöntä, että yhä enempään lentelyyn edelleenkin suuresti houkutellaan, kun lentoliikenteeltä ei peritä polttoaineveroja, eikä edes arvonlisäveroja? Lisäksi saa tuoda verottomana alkoholit ja tupakat!**

**Tällainen kotimaan kustannusten ja automatkojen veroilla kiristäminen kannustaa aina enemmän viettämään vapaa-aikoja ulkomailla sekä myös pitempääkin asumista, joille se on mahdollista**. **Ulkomailla tuhlatut rahat ovat pois kotimaan taloudesta, palveluista ja niiden verotuloista**. Vaikka Suomessakin käy lentomatkailijoita, suomalaisten tekemän maailman kiivaimman lentomatkailun vuoksi **vaihtotaseemme lentomatkailussa on Suomelle raskaasti tappiollista!**

**Suomen sisäinen lentoliikenne on vähäistä** ja sen osuus on ollut 2 % päästöistämme, joka harhauttavasti yleensä vain mainitaan päästöistä puhuttaessa ja lentoliikenteen päästöjä väheksyttäessä. Sen sijaan erityisen suuri päästöjen aiheuttaja on ollut ennen koronaa **Suomesta ulkomaille suuntautunut lukumäärältään 26-miljoonainen lentomatkailu, jonka päästöt ja ilmastovaikutukset ovat, jopa suuremmat, kuin Suomen koko henkilöautoliikenteen yhteensä!**

## LENTOLIIKENTEESEEN TARVITTAVISTA MUISTA VEROISTA

### *Arvonlisäverot*

Arvonlisäverot peritään yleensäkin ihan kaikesta, mutta **on erityisen käsittämätöntä, miksi edes arvonlisäveroa ei peritä kaikkein turhimmasta eli lentolomailusta ulkomaille?** Vaikka globaalisti arvonlisäverot ovat eritasoisia, on mahdollista sopia joko yhdenmukaisesta tai maakohtaisista verotasoista. Myös arvonlisävero tulisi laittaa lentomatkoihin välittömästi!

### *Lentoliikenteen polttoaineverot olisi tehokkain ilmastoteko*

On myös käsittämätöntä, minkä vuoksi lentoliikenteelle ei ole jo laitettu edes polttoaineveroja, eikä ole haluttu ottaa esille edes ympäristökokouksissa? **Lentokoneiden suihkumoottorit tuhlaa runsaasti polttoainetta, polttaa ne epätäydellisesti, aiheuttaen runsaasti lukuisia päästöjä, joiden ilmastovaikutusvaikutus yläilmakehässä on viisin tai kymmenkertainen polttoainelitraa kohden, verrattuna nykyisissä autoissa käytettyä polttoainelitra kohden!** Joten polttoainevero on oikeudenmukaisin, paras ja tehokkain keino vero-ohjailussa lentokoneiden päästöjen vähentämiseksi.

EU:ssa on määrätty korkea polttoaineveron alaraja tieliikennepolttoaineille, jonka taso tosin sekään ei ole koskaan riittänyt tieliikenteen ankarimmalle verottajalle Suomelle, ja tieliikenteen polttoaineveroihin on, jopa vieläkin ehdoteltu lisäkiristyksiä! **Joten lentopolttoaineiden verotus on paljon helpommin perusteltava ja**

**ymmärrettävä asia,** joka tietysti tulee saada myös globaalisti käytäntöön.

Lentopolttoaineiden verotus etenee nopeimmin EU-maista aloittamalla, vaikka aluksi esim. tieliikennepolttoaineverojen tasoisena, mutta **asiaperusteilla lentopolttoaineiden verotus tulisi olla monikertainen, verrattuna tieliikennepolttoaineiden veroihin.**
Tieliikennepolttoaineveroja on yritetty epäasiallisesti nimetä jopa haittaveroiksi, mutta lentopolttoaineisiin haittaverokin sopii nimeksi painavilla asiaperusteilla. EU:ssa korostetaan nyt kovin suuresti ilmastoasioita, joten **olisi jo vihdoinkin aika oikeasti puuttua myös lentoliikenteen suuriin päästöihin!**

***Uusiutuvat polttoaineet***

Päästöjen vähentämisen keinoksi on ehdoteltu uusiutuvien polttoaineiden käytön lisäämistä tai niihin siirtymistä. Se ei ole realistista, koska **uusiutuvien polttoaineiden raaka-aineita ei ole edes maapallolta niin paljon saatavissa, että ne riittäisivät jo olleeseen valtavaan lentoliikenteen määrään,** puhumattakaan jos lentoliikennettä ei pyritäkään hillitsemään, vaan vieläkin halutaan lentoliikenteen kasvavan tulevaisuudessa aiemmista määristä!

On tietoa, että uusiutuvat polttoaineet riittäisivät pitämään lentokoneet ilmassa vain 15 minuuttia. Tietysti uusien polttoaineiden lisäämisvelvoitekin on myönteistä, mutta puheista huolimatta **ilmastokokouksissa on ehdoteltu, että vasta joidenkin vuosien kuluttua, uusistuvia polttoaineita lisättäisiin lentopolttoaineisiin 2 %,** vaikka tieliikenteen vähäpäästöisten autojen polttoaineisiin lisätään jo monia kymmeniä prosentteja ja lisää vaan ehdotellaan erityisesti Suomessa! Mutta **eihän moninkertaisesti kalliimpia vaihtoehtoja oteta lentoliikenteessäkään käyttöön vapaaehtoisesti**, joten asia tulisi sopia globaalisti, polttoaineverojen määräämisen yhteydessä.

Todellisuudessa lentoliikenne joutuu tulevaisuudessakin käyttämään lähes täysin fossiilista öljyä polttoaineena. **Öljynjalostuksessa ei voi tehdä yksistään lentokerosiinia,** vaan syntyy väkisin erilaisia tuotteita mm.

bensiiniä ja dieseliä, joita on tietysti järkevää hyödyntää myös Suomen tieliikenteessä. **Erityisesti Suomen olosuhteissa olisi järjetöntä ensimmäisenä jättää itse hyödyntämättä lentopolttoaineiden valmistuksessa syntyviä öljypohjaisia tieliikennepolttoaineita,** joiden veroton hinta vaihtoehtoihin nähden on moninkertaisesti edullisempi!

## *Päästökauppa ja muut hyvitykset*

Lentoliikenteen verottomuusetuja on yleensäkin hämätty puhumalla päästökaupoista, päästömaksuista, päästöhyvityksistä jne.. rahallisesti täysin merkityksettömistä asioista, **josta kansalaisille muodostuu vääriä mielikuvia, että myöskin lentoliikennettä verotettaisiin tai rahastettaisiin päästöistä!** Todellisuudessa osa lentoliikennettä on päästökaupastakin vapaata ja vain osa kuuluu päästökaupan piiriin.

Nykyisin oleva muutaman kymmenen **euron päästömaksu hiilidioksiditonnilta on niin pieni, verrattuna polttoaineveroihin, että esim. auton yhden tankkauksen polttoaineveroilla, auton päästömaksut tulee maksettua vuodeksi eteenpäin!**
Myöskään symbolisilla vapaaehtoisilla hyvitysmaksuilla ei päästöt vähene, mutta joillekin ne voi olla veruke omantunnon rauhoittamiseksi.

## *Sähkölentokoneet*

Sähköllä kulkevien lentokoneiden mahdollisesta tulemisesta ei kannata suuresti haaveilla. Erityisen todennäköisintä on, **että nopeaa kaukoliikennettä, jota valtava lentolomailuliikenne on, sitä on mahdotonta koskaan korvata sähkökoneilla, millään kuviteltavissakaan olevalla teknologialla!** Mahdollista on, että eri maiden sisäisiä lentoja lyhyillä matkoilla, voitaisiin tulevaisuudessa ehkä tehdä pienillä kevyillä sähkölentokoneilla. On eri asia, onko sellaiseen edes minkä verran tarvetta, koska nykyisen teknologian liikennevälineillä on mahdollista kulkea yhtä nopeasti maan pinnallakin, joka on yleensä myös energiataloudellisempaa, kuin lentäminen. **Näin ollen merkityksellinen lentoliikenne sähköllä on utopiaa.**

## *Muita lentomatkailun haitallisia vaikutuksia*

**Valtava lentoliikenne levittää mm. sairaudet, taudit ja tuholaiset hetkessä maailmanlaajuisesti,** kuten tämä koronapandemian leviäminen on osoittanut. Myös Suomesta jo aiemmin poistetuksi saadut tuholaiset, kuten mm. russakat, kirput, täit, luteet, jnee… tulevat matkatavaroissa ”tuliaisina” ja ovat olleet paheneva riesa erityisesti taloyhtiöissä, joissa ne levinneenä on vaikeaa torjua ja poistaa, usein uudestaan ja uudestaan…! **Tulevaisuudessa kaikki haitat vain pahenee, jos tätä lentelyyn houkuttelevaa verottomuuspolitiikkaa jatketaan ja tämä haitallinen harrastus yleistyy myös vähemmän kehittyneiden maiden väestön tavaksi!**

Kaikesta huolimatta, rohkeutta ja halukkuutta lentelyyn kuuluu edelleen Suomessa olevan niin, että viime aikoina **lentomatkoja ulkomaille on myyty runsaasti.**

**Suomessa sekä globaalisti tulee ottaa lentoliikenteen todellinen päästöjen vähentämisen ykkös asiaksi, ja tavoitteena tulee olla** lentoliikenteelle suurempi verotus kuin tieliikenteelle ja tieliikenteen verotusta on samalla huomattavasti kohtuullistettava!

Samalla myös aikaansaadaan myönteinen vaikutus, että tuotantoja palautetaan takaisin Suomeen ja muihin Euroopan maihin, jolloin **lentämisten ja kuljetusten päästöt poistuu niiltä osin 100 %. Lisäksi, kun tuotteet valmistetaan lähialueilla vähäpäästöisellä nykyteknologialla, tuotteiden valmistuksessa syntyvät päästöt vähentyvät suuresti! Myös huoltovarmuus saadaan sen paremmaksi, mitä enemmän eri tuotteita valmistetaan kotimaassa ja lähialueilla**.

### *Lopuksi*

On suuri ristiriita Suomen päättäjien taholta, **kun sanotaan, että Suomella on maailman kunnianhimoisimmat päästöjen vähentämisen tavoitteet, mutta nämä poikkeuksellisen voimakkaasti Suomea koskevat lentoliikenteen päästöasiat ovat tabu, jotka väistetään täysin.** Ja vaikka

halutaan Suomelle vahingoksemme muita EU:maita suuremmat päästöjen vähennystavoitteet ja kymmeniä vuosia muita nopeammin?! **Joten tämä lentomatkailuun houkuttelu verottomuudella on nykyiseen ilmastopolitiikkaan nähden todella, käsittämätöntä ja kauhistuttavaa!**

Lentolomailua harrastaa pääosin vain kehittyneimpien maiden pieni väestönosa, Suomessa eniten suurten kaupunkien autottomat. Joten **lentämisen verot kohdistuu täsmällisesti oikein päästöjen aiheuttajiin** ja ne ovat oikeudenmukaisin keino turvata verotuottoja. **Päästöt vähenee ja rahat jää hyödyksi kotimaan talouteen, lisäämään oman maan palveluiden käyttöä ja työllisyyttä sekä niiden verotuottoja** sen mukaisesti, mitä korkeampi verotus lentelylle laitetaan ja mitä enemmän lentomatkat vähenee. **Jokainen tekemättä jäävä lentomatka on 100 %:sesti päästöjen vähentämistä, josta ei tule kuluja millekään taholle. Ongelman korjaaminen on vain tahdon asia!**

***Lentoliikenteen runsaat muut tuet***

**Verottomuusetujen lisäksi valtio tuki Finnairia vuonna 2020 peräti 700 miljoonalla eurolla, vaikka lentoliikenne oli hyvin vähäistä ja henkilökunta lomautettu.** Tuen suuruutta kuva se, että se on saman verran, kuin Suomen koko tieverkoston ylläpitoon käytetään vuodessa! Myöskään **Finnairin suuruus ei saa olla itsetarkoitus,** vaan toiminta tullee olla sen laajuista, kun tulevilla markkinoilla on tarvetta.

**Lisäksi Finaviaa tuettiin silloin 350 miljoonalla eurolla!** Kauan jatkuneet yli 1000 miljoonaa maksaneet Helsinki Vantaan lentoaseman suuret laajennukset, jotka olivat edelleenkin käynnissä ja ovat suuresti ristiriidassa kestävän kehityksen sekä päästöjen vähentämisen kanssa. Joten siinäkin valossa **näyttää, että hillitsemisen sijasta lentomatkailua maailman ääriin halutaan lisätä vielä entisestäänkin!?** Aiemmin uutisoitiin, että esim. Pariisissa on lopetettu lentokentän laajennustyöt, ilmastopolitiikan vastaisena.

**Kaiken edellä mainittujen verottomuusetujen ja tukien päälle lisähoukutuksena lentelylle, tarjotaan alkoholin ja tupakan veroton**

**tuonti, jotka ovat Suomessa erityisen korkeasti verotettuja!**

Suomessa meillä on itsellä lämmintä ja aurinkoa kesällä, sekä lumista ja raikasta ilmaa talvella. Lisäksi koko ajan on rajattomasti tilaa, mahdollisuuksia ja palveluita jokaiselle vapaa-ajan viettoon mieltymystensä, tarpeidensa ja harrastuksiensa mukaan! **Näin ollen suomalaisilla on kaikkein vähiten aihetta harrastaa aiemmin ollutta maailman kiivainta lentomatkailua!** Suomessa on valtavasti monipuolisia mahdollisuuksia loma- ja vapaa-aikojen viettoon niillekin, joilla on ollut tapana tuhlata rahansa ulkomailla, mutta **ylikorkeilla tieliikenteen polttoaineveroilla liian kalliiksi tehty kotimaassa matkustaminen ja yleinen hintatasomme estää entistä tehokkaammin vapaa-ajan viettoa kotimaassa**!

Asiassa yhteyshenkilönä toimii sihteeri Paavo Mäkelä

Liikenneympäristöyhdistys:ry 5.6.2022


Rauno Lipasti
puheenjohtaja
rauno.lipasti@polarcom.fi
puh. 0400-817630

Paavo Mäkelä
sihteeri
pama@nic.fi
puh. 050-3743521